

VOORSTEL

zaaknummer: 1206028
afdelingsnaam: Team Sociaal Domein
steller: Karen Nieuwenhuis
telefoonnummer: 035 6292807

onderwerp: Visievorming sociaal domein

Voorstel

Het college te adviseren over:

1. De route om tot een visie op het sociaal domein te komen, zoals beschreven onder 'Inleiding', kopje 'Route naar visiedocument' van dit voorstel;
2. De contouren en thema's van de visie op het sociaal domein, zoals beschreven onder 'Inleiding', kopje 'Contouren visiedocument' van dit voorstel.

Samenvatting

Het college wil graag in samenspraak met de raad een (overkoepelende) visie op het sociaal domein ontwikkelen, conform de aanbevelingen uit het [raadsonderzoek Wmo – Welzijn](#). Met deze visie als basis kunnen we in de komende periode nieuwe beleidskaders vormgeven voor de verschillende thema's binnen het sociaal domein. Het zal in de eerste plaats gaan om Wmo-Welzijn, Jeugd, het minimabeleid en onderwijskansenbeleid. Het lopende beleid voor Jeugd en Wmo - Welzijn is reeds geëvalueerd en de evaluatie van het minimabeleid wordt naar verwachting begin 2023 opgeleverd, evenals de evaluatie van de Hilversumse Educatieve Agenda. De volgende stap in het proces is de ontwikkeling van nieuwe beleidskaders. De voorgestelde planning is om in het eerste kwartaal van 2023 de visie op het sociaal domein vast te stellen. Aansluitend daarop volgen rond de zomer van 2023 de nieuwe beleidskaders voor Wmo-welzijn en Jeugd en na de zomer van 2023 een nieuw kader voor minimabeleid. De vaart hierachter is van belang voor de opdrachtverlening voor de uitvoering op deze beleidsterreinen. De raadscommissie Zorg, Welzijn en Samenleving wordt gevraagd het college te adviseren over de voorgestelde route naar een visie op het sociaal domein en de voorgestelde contouren, zoals beschreven onder het kopje 'Inleiding' van dit voorstel.

Inleiding

➤ Route naar visiedocument

Op 2 februari 2022 heeft de gemeenteraad met algemene stemmen het voorstel aangenomen om de conclusies en aanbevelingen uit het raadsonderzoek Wmo-Welzijn te onderschrijven. Een van de belangrijkste aanbevelingen is om de raad beter en eerder te betrekken bij de kaderstelling in het sociaal

domein. De gemeenteraad besloot om de aanbevelingen in de eerste plaats van toepassing te laten zijn op een nieuw beleidskader voor Wmo – Welzijn. Vooruitlopend op dit beleidskader en andere thematische beleidsplannen, wil het college graag een overkoepelende visie voor het sociaal domein ontwikkelen. Bij het vormgeven van deze visie willen we de raad betrekken, conform de aanbevelingen uit het raadsonderzoek. Het voorstel is om dat via de onderstaande route te laten verlopen.

	Processtappen	Planning
1.	Commissiebehandeling voorstel visievorming sociaal domein, inclusief bespreken eerste contouren visie.	Commissie 28 september
2.	Beeldvormende sessie gemeenteraad om bijdragen op te halen van de raadsleden. De focus ligt op het identificeren van opgaven binnen het sociaal domein aan de hand van een analyse van relevante maatschappelijke ontwikkelingen en belangrijke visievormende documenten, zoals het Coalitieakkoord, de Woonvisie, de Omgevingsvisie en het Integraal Veiligheidsplan.	12 oktober
3.	Sessie met gemeenteraadsleden waarin we gezamenlijk een eerste opzet van een visie bespreken. De negen uitgangspunten uit de kadernota Visie Sociaal Domein uit 2017 kunnen als voorbeeld dienen: • De eigen kracht centraal • Samenhang • De gemeente is het vangnet • Samenwerking • Voorkomen beter dan genezen • De vraag is het vertrekpunt • Maatwerk • Sturen op resultaten en kosten • Wederkerigheid	Eerste helft november.
4.	Uitwerken visiedocument inclusief advies vragen aan Adviesraad Sociaal Domein	November, december
5.	Visiedocument in B&W	Januari 2023
6.	Bespreken visiedocument in commissie	Februari 2023
7.	Vaststellen visiedocument door gemeenteraad	Maart 2023

➤ **Contouren visie sociaal domein**

Hieronder schetsen we puntsgewijs de contouren van de visie op het sociaal domein.

- **Inhoudelijke scope:**
De visie omvat het gehele sociaal domein, te weten de thema's gezondheid (waaronder bewegen), zorg, Wmo, welzijn, jeugd, werk, inkomen, inburgering en onderwijs, m.u.v. onderwijshuisvesting. Deze visie kan als kapstok dienen voor thematische beleidskaders en actieplannen. Aandachtspunt daarbij is dat een aantal beleidskaders en actieplannen doorloopt na de vaststelling van de visie op het sociaal domein, zoals de Hilversumse Educatieve Agenda. Het uitgangspunt is dat de nieuwe sociaal domein brede visie de uitvoering van deze lopende kaders en plannen niet doorkruist. Met andere woorden: de nieuwe visie overschrijft deze document niet. Wanneer deze toe zijn aan herziening, brengen we ze uiteraard in lijn met de nieuwe visie.

- Waar gaat de visie over?
Het proces moet een compacte visie opleveren - die aansluit op het Coalitieakkoord en andere visievormende documenten - en richtinggevend is op het niveau van de missie, maatschappelijke doelen, ambities en uitgangspunten/leidende principes. De activiteiten die het college inzet om deze doelen en ambities te realiseren, maken geen onderdeel uit van het visiedocument, maar krijgen plaats in thematische uitwerking daarvan. Onder bijlage 2 is een overzicht toegevoegd van maatschappelijke ontwikkelingen in het sociaal domein op basis waarvan we opgaven kunnen identificeren en vervolgens doelen en ambities kunnen bepalen.
- Speelveld
Goed om te beseffen is dat de beleidsvrijheid van de gemeente niet ongelimiteerd is. Wetgeving, geldende beleidskaders en samenwerkingsafspraken met partners bepalen het speelveld waarbinnen onze lokale visievorming moet plaatsvinden. Dat speelveld is bovendien aan verandering onderhevig. Zo is nieuwe landelijke regelgeving voor Jeugd in de maak en komt er een nieuwe Leerplichtwet. Voor het onderwijskansenbeleid geldt dat de rol van de gemeente anders is dan bij andere thema's in het sociaal domein, vanwege geldende bestuurlijke afspraken met (onafhankelijke) onderwijsinstellingen, waaraan we ons als gemeente hebben gecommitteerd.
- Relevante visievormende documenten
Bij de nieuwe visie op het sociaal domein willen we andere belangrijke richtinggevende documenten betrekken. Deels gaat het om vastgestelde documenten en deels om visies die nog in ontwikkeling zijn (Omgevingsvisie, Integraal Veiligheidsplan) en waarmee we tijdens het proces naar een nieuwe visie op het sociaal domein afstemming organiseren. Hieronder een eerste overzicht van relevante documenten, dat we kunnen aanvullen indien gewenst. In bijlage staat per document een korte samenvatting opgenomen.
 - [Visie sociaal domein 2017 *Erbij horen en ertoe doen*](#)
 - [Coalitieakkoord *Hilversum Koesteren*](#)
 - [De Omgevingsvisie](#)
 - [De Woonvisie 2021 – 2030](#)
 - [Economisch perspectief](#)
 - [Het Integraal Veiligheidsplan \(gereed Q1 2023\)](#)
 - [Uitvoeringsnotitie Buurten 3.0](#)

Probleemstelling/doel

Een in samenspraak met de gemeenteraad ontwikkelde visie op het sociaal domein die gebaseerd is op belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen en daaruit voortvloeiende opgaven. Op basis daarvan ontwikkelen we beleid waarmee we inwoners die dat nodig hebben de dienstverlening en ondersteuning kunnen bieden om mee te doen in en naar vermogen bij te dragen aan de samenleving. De visie is richtinggevend voor de thematische beleidskaders en de uitvoering binnen het sociaal domein.

Argumenten

1. *Werkwijze sluit aan bij raadsonderzoek Wmo – Welzijn*

Een belangrijke aanbeveling uit het raadsonderzoek is dat de raad eerder en intensiever betrokken zou moeten bij de vormgeving van kaderstellende documenten. Met het voorgestelde proces voor visievorming en ruimte daarbinnen voor inbreng van de gemeenteraad, komen we aan deze aanbeveling tegemoet.

2. We doen ervaring op met nieuwe manier van werken

Het voorgestelde proces naar een nieuwe visie op het sociaal domein sluit aan bij de aanbevelingen uit het raadsonderzoek. Deze werkwijze kan als voorbeeld dienen voor andere – nog te ontwikkelen – kaderstellende documenten binnen het sociaal domein.

3. Sociaal domein brede visie logische basis voor thematisch beleid

Het vaststellen van een gezamenlijke visie op het sociaal domein is een logische eerste stap om te zetten, aangezien de visie richting geeft aan de te ontwikkelen thematische beleidskaders voor o.a. Wmo-Welzijn, Jeugd en minimabeleid.

4. Visievorming start met een goede analyse van maatschappelijke ontwikkelingen

Visievorming start bij het identificeren van de belangrijkste opgaven waar we in het sociaal domein voor staan. Om deze opgaven in beeld te krijgen is een analyse van relevante maatschappelijke ontwikkelingen van belang.

5. Visie sociaal domein verbonden met andere visies

Het sociaal domein is geen eiland, maar is onderdeel van een grotere context. Om die reden vinden we het belangrijke om relevante richtinggevendende documenten, zoals het Coalitieakkoord en de Woonvisie, te betrekken bij de visievorming over het sociaal domein.

Kanttekeningen

1. Visie moet nog uitgewerkt worden in thematische beleidskaders en actieplannen

De visie is geen einddoel, maar een startpunt. Het visiedocument geeft richting binnen het sociaal domein en dient nadere invulling te krijgen in de thematische beleidskaders en actieplannen, waarin concrete activiteiten staan opgenomen om de in de visie geschetste doelen te bereiken.

2. Een compact proces is noodzakelijk

Omdat de beleidskaders Wmo-Welzijn, Jeugd en het minimabeleid aflopen, zal de visievorming in een compact tijdsbestek moeten plaatsvinden

3. Aantal beleidskaders loopt door tot na de vaststelling van de visie

Een aandachtspunt is dat een aantal beleidskaders en actieplannen doorloopt na de vaststelling van de visie op het sociaal domein. Het uitgangspunt is dat de nieuwe sociaal domein brede visie de uitvoering van deze kaders en plannen niet doorkruist. Wanneer deze toe zijn aan herziening, brengen we deze in lijn met de nieuwe visie.

Financiën, middelen & capaciteit

De visie op het sociaal domein is een richtinggevend document op het niveau van doelen en ambities. In de thematische beleidskaders werken we de visie uit op het niveau van activiteiten, waaraan financiële middelen zullen worden gekoppeld. Bij het vormgeven van de visie houden we uiteraard op hoofdlijnen rekening met de beschikbare financiële ruimte binnen het sociaal domein.

Grip op financiën is een belangrijke randvoorwaarde voor beleidsvorming en -uitvoering binnen het sociaal domein en zal als thema terugkomen in de visie.

Voor de totstandkoming van de visie – een eerste stap in het realiseren van de aanbevelingen n.a.v. het raadsonderzoek Wmo – Welzijn – maken we aanspraak op een deel van het in de Voorjaarsnota voor gereserveerde budget voor ambtelijke capaciteit t.b.v. de uitvoering van deze aanbevelingen.

Uitvoering

De visie op het sociaal domein is een richtinggevend document op het niveau van doelen en ambities. In de thematische beleidskaders werken we de visie uit op het niveau van concrete activiteiten die we vervolgens gaan uitvoeren. De twee eerste beleidskaders die de raad zal vaststellen hebben betrekking op Jeugd en Wmo-Welzijn, naar verwachting voor de zomer van 2023. Na de zomer volgt een nieuw kader voor minimabeleid.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlagen

Bijlage 1: overzicht relevante visievormende documenten

Bijlage 2: overzicht maatschappelijke ontwikkelingen